

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG KOMUNALNOG PREDUZEĆA „VODOGRAD“ D.O.O. PROZOR – RAMA

2021.

Broj: 01-02-09-11-4-2732-7/21

Sarajevo, juli 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA.....	13
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	13
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
7.1	BILANS USPJEHA	15
7.1.1	Prihodi	15
7.1.1.1	Poslovni prihodi.....	15
7.1.1.2	Finansijski prihodi	17
7.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti	17
7.1.2	Rashodi.....	17
7.1.2.1	Poslovni rashodi	17
7.1.3	Finansijski rezultat.....	21
7.2	BILANS STANJA.....	22
7.2.1	Stalna sredstva	22
7.2.2	Tekuća sredstva.....	25
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	25
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	25
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	26
7.2.3	Kapital.....	28
7.2.4	Obaveze.....	28
7.2.4.1	Dugoročna rezervisanja	29
7.2.4.2	Kratkoročne obaveze	29
7.2.4.3	Popis sredstava i obaveza	31
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	31
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	32
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	32
8.	JAVNE NABAVKE	32
9.	SUDSKI SPOROVI.....	35
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	35
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	36
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	37
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	39
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda).....	40
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine.....	42

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog komunalnog preduzeća „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama (u daljnjem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izveštaju:

- 1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 6.414.072 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni (tačka 7.2.1 Izveštaja);**
- 2. Društvo nije vršilo obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada. Posljedično, a na osnovu konfirmacije, u Društvu su po ovom osnovu potcijenjene obaveze na 31. 12. 2021. godine za 45.912 KM u odnosu na evidencije nadležne Agencije za vodno područje Jadranskog mora (tačka 7.2.4.2 Izveštaja);**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima bavili smo se u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i ne dajemo posebno mišljenje o njima. Utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna pitanja revizije, koja treba objaviti u našem izvještaju.

Priznavanje prihoda

Društvo je na 31. 12. 2021. godine iskazalo poslovne prihode u iznosu od 1.047.400 KM. Oni predstavljaju prihode osnovne djelatnosti Društva - isporuka vode domaćinstvima i ostalim potrošačima i usluge odvođenja i pročišćavanja otpadnih voda. Računovodstvenim politikama utvrđeno je da se prihodi priznaju kada je vjerovatno da će ekonomske koristi priticati u Društvo i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti. Usmjerali smo pažnju na ovo područje zbog činjenice da su prihodi važna mjera u procjeni uspješnosti poslovanja Društva.

Provjerili smo priznavanje prihoda i njihovo evidentiranje testiranjem na bazi uzorka. Cilj je bio uvjeriti se da li se prihodi priznaju u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja vezanim za priznavanje prihoda.

Naše revizijske procedure, između ostalog, uključivale su:

- testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem periodu;
- provjeru ima li evidentiranih prihoda koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- procjenu potpunosti i tačnosti objava povezanih s prihodima, u skladu sa zahtjevima sadržanim u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje prihoda vršeno u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je

od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog komunalnog preduzeća „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. U Društvu nisu imenovani izvršni direktori, niti je formiran Odbor za reviziju koji razmatra studije rizika i osigurava da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno, što nije u skladu sa Statutom. Pored toga, nije formiran ni odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obaveza Društva kao subjekta od javnog interesa (tačka 4. Izvještaja);

2. Društvo nije stavilo u funkciju mjerač zahvata vode, te ne raspolaže tačnim informacijama o količini zahvaćene vode, što ima za posljedicu da se gubici na vodovodnoj mreži ne mogu precizno utvrditi, kao i da se obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda nije vršio u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (tačka 7.2.4.2 Izvještaja);
3. Uprava Društva nije sačinila trogodišnji plan poslovanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Statutom Društva (tačka 6. Izvještaja);
4. Za nabavke roba i usluga za osnovnu djelatnost i za daljnju prodaju Društvo, iako je bilo obavezno, nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, kako bi se uvela transparentnost, omogućio veći stepen stvarne konkurencije i obezbijedila veća efikasnost trošenja javnih sredstava (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ISSAI standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine je tokom 2021. godine izvršila potpunu PDV kontrolu Društva za period od 1. 8. 2019. do 31. 5. 2021. godine, kojom je utvrđena i dodatna porezna obaveza za posebne vodne naknade za zaštitu i korištenje voda koje se naplaćuju od krajnjih potrošača. Društvo je u potpunosti izmirilo dodatno utvrđene porezne obaveze na 31. 12. 2021. godine, a nakon 31. 5. 2021. godine, kao i prethodnih godina, nije vršilo obračun PDV-a na posebne vodne naknade (tačke 7.2.2.3 i 7.2.4.2. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Donijeti interne akte i ažurirati postojeće kojima će se regulisati poslovni procesi u Društvu, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.	4.
2.	Učiniti javno dostupnim informacije o poslovanju s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.	4.
3.	Sjednice Nadzornog odbora održavati najmanje tromjesečno, u skladu sa Statutom Društva i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora.	4.
4.	Potrebno je da Nadzorni odbor provede konkursnu proceduru i izvrši imenovanje jednog ili više izvršnih direktora Društva u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva.	4.
5.	Potrebno je da Skupština Društva imenuje i formira Odbor za reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom.	4.
6.	Uprava Društva treba pravovremeno izraditi i dostaviti na usvajanje organima upravljanja, te nadgledati realizaciju trogodišnjeg plana poslovanja kako bi za period za koji je donesen predstavljao osnov poslovnih aktivnosti Društva, i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva, te dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.	6.
7.	Poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i sanaciji vodovodne mreže kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru s ciljem zaštite interesa Društva.	7.1.1.1
8.	Staviti u funkciju i bađdariti mjerač na zahvatu vode „Krupić“ radi dobijanja tačnih informacija o količinama zahvaćene vode.	7.1.1.1
9.	Na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, s ciljem fer i istinite prezentacije finansijskih izvještaja.	7.2.1
10.	Na datum bilansa izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata.	7.2.2.1
11.	Ažurirati evidencije o pokrenutim postupcima naplate sumnjivih i spornih potraživanja, te utvrditi ukupan broj i iznos takvih postupaka s ciljem njihovog pravovremenog pokretanja.	7.2.2.3
12.	Za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, a postupak primjene MSFI-ja 9 propisati Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.	7.2.2.3

13.	Troškove i obaveze računovodstveno evidentirati u momentu nastanka, u periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.	7.2.4.2
14.	Ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, evidentiranje troškova i obaveza vršiti u korist pasivnih vremenskih razgraničenja, u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.	7.2.4.2
15.	Obračun i plaćanje posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda vršiti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada.	7.2.4.2
16.	Uputstvo za provođenje popisa donositi prije obavljanja popisa, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.	7.2.4.3
17.	Izvršiti potpuni popis sredstava i obaveza i usaglasiti knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.4.3
18.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.5
19.	Primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama, podzakonskih akata i Statuta Društva koje se odnose na postupak provođenja javnih nabavki i zaključivanja ugovora sa dobavljačima za nabavke iznad 1.000 KM.	8.
20.	Kod nabavki roba i usluga za daljnju prodaju donijeti procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima, kako bi se uvela transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava.	8.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Hercegovačko-neretvanskog kantona;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskom kantonu;
- Statut javnog preduzeća „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama, kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno komunalno preduzeće „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama osnovano je Odlukom Općinskog vijeća broj: 01-023-55/96 od 26. 1. 1996. godine i upisano je u registar Višeg suda u Mostaru Rješenjem broj: U/I-741/96 od 7. 10. 1996. godine.

Odlukom Skupštine Društva o povećanju osnovnog kapitala broj 01/1-109-07-SD/16 od 10. 3. 2016. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala osnivača za 1.646.894 KM, te udio Općine Prozor – Rama iznosi 2.846.831 KM. Upisani osnovni kapital iznosi 3.999.556 KM, koji se sastoji od vlasničkog udjela osnivača – Općinsko vijeće Prozor – Rama: 2.846.831 KM ili 71,18%, Ilija Cvitanović: 343.625 KM ili 8,59% i 25 ostalih članova Društva: 809.100 KM ili 20,23% osnovnog kapitala, prema knjizi udjela.

Statutom Društva utvrđena je njegova djelatnost i sjedište, iznos osnovnog kapitala, raspodjela dobiti i način pokrića gubitaka, planiranje poslovanja, rezerve, vođenje poslovanja i zastupanje, prava i obaveze osnivača, organizacija i druga pitanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima. Osnovna djelatnost je sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, sakupljanje, obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada, čišćenje zgrada i objekata, uređenje i održavanje zelenih površina, sanacija okoliša i upravljanje otpadom, građevinski radovi, pogrebne usluge i čišćenje gradskih i lokalnih ulica i javnih površina u zimskim uslovima na prostoru općine Prozor – Rama.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo tri službe: Tehnička služba, Služba zajedničkih poslova i Eko park. Unutar tehničke službe organizirane su radne jedinice: Vodovod i kanalizacija, Čistoća, Promet i održavanje i Pogrebne i ostale usluge. Služba zajedničkih poslova obavlja sve poslove u vezi s finansijskim poslovanjem i sastoji se od računovodstvene i službe za opće, pravne i kadrovske poslove. Eko park obavlja poslove razvrstavanja otpada i uklanjanja nečistoća.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o radu i Unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, poslova i zadataka kojim je uređen opis radnih mjesta. Sistematizovana su radna mjesta za 80 izvršilaca, a na 31. 12. 2021. godine bilo je 49 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Prozoru – Rami, u Ulici Čire Truhelke bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od oktobra 2021. do juna 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 20 preporuka.

Postupanje po pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je osam preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna je djelimično implementirana, a za četiri preporuke nisu poduzete aktivnosti.

Revizijom je utvrđeno da je dio preporuka implementiran, čime je Uprava pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola. Preporuke koje nisu implementirane ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2011. godine (Izmjene i dopune Statuta iz 2016. godine), a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2019. godine i Unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, poslova i zadataka iz 2019. godine. Tokom izvještajne godine radni odnos su zasnovala tri radnika: računovođa i vodoinstalater, po javnom konkursu za prijem na neodređeno vrijeme, i pravnik na određeno vrijeme od 120 dana u skladu s Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Zaposlenima, po Uredbi, nisu produživani ugovori. Radni odnos je prestao za dva radnika: odlaskom u penziju i sporazumom o prekidu ugovora o radu. Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na zapošljavanje nisu utvrđene nepravilnosti.

Sistem internih kontrola nije uspostavljen u svim procesima poslovanja koji imaju značajan efekat na finansijsko izvještavanje. Također, nije formiran odbor za reviziju koji je dužan imenovati vanjskog revizora, imenovati direktora odjela za internu reviziju, razmotriti godišnju strategiju rizika, osigurati da interne kontrole u Društvu budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno, podnositi nadzornom odboru mjesečne izvještaje, te davati preporuke upravi. Formiranje Odbora za reviziju naročito je značajno u društvima koja zapošljavaju manje od 100 radnika i koja nemaju formiran odjel interne revizije budući da je odbor za reviziju dužan razmotriti godišnju strategiju rizika, te osigurati da interne kontrole budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama nije propisan metod otpisa zaliha alata, niti da se otpis potraživanja može vršiti isključivo uz pisano ovlaštenje Nadzornog odbora, kako nalaže Zakon o javnim preduzećima u FBiH.

Društvo je donijelo određeni broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su: Pravilnik o radu, Pravilnik o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o finansijskom poslovanju i drugi. **Međutim, Društvo je za dio poslovnih procesa tek nakon našeg pisma rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine sačinilo ili dopunilo interne akte, kao što su: Pravilnik o blagajničkom poslovanju, procedure o korištenju službenih vozila, vođenje evidencija o radnom vremenu, o poslovanju inkasanata i sl. To znači da je veći dio revidirane godine poslovalo bez internih akata ili s aktima koji nisu bili u potpunosti usklađeni s pozitivnim zakonskim propisima, odnosno sistem internih kontrola nije bio uspostavljen na način da osigura tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji.**

S obzirom na nedostatak određenih internih akata, te nedosljednu implementaciju postojećih internih akata, konstatovani su propusti u sistemu internih kontrola koji se odnose na sljedeće: nije vršena izrada i nadgledanje realizacije trogodišnjeg plana poslovanja, nije vršeno revidiranje i prilagođavanje trogodišnjeg plana poslovanja kretanjima na komercijalnom tržištu, niti je dostavljen Uredu za reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, nije vršena procjena umanjena vrijednosti stalnih sredstava u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, nije vršena procjena neto nadoknadive vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, dio troškova i obaveze nisu evidentirani u momentu njihovog nastanka, obračun i plaćanje posebnih vodnih naknada nije vršeno u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada, Odbor za reviziju nije razmatrao godišnju strategiju rizika kako bi se osiguralo da interne kontrole u Društvu budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno, i dr., što je uticalo i na fer prezentaciju finansijskih izvještaja.

Ne možemo potvrditi da je uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, što je za posljedicu imalo konstatovane nalaze u Izvještaju.

Preporuka:

- *donijeti interne akte i ažurirati postojeće kojima će se regulisati poslovni procesi u Društvu, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.*

U skladu sa članom 1. Zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH,¹ Društvo je obavezno objavljivati informacije o finansijskom poslovanju putem internet-stranice, kako bi ih učinilo dostupnim javnosti. **Uvidom u internet-stranicu Društva utvrđeno je da informacije o finansijskom poslovanju nisu objavljene u skladu sa Zakonom.**

Preporuka:

- *učiniti javno dostupnim informacije o poslovanju s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.*

Organi Društva

U skladu sa Statutom Društva i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, **organi upravljanja** Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupština Društva je najviše tijelo, čija ovlaštenja vrše članovi osnivači shodno odluci o vršenju ovlasti na temelju državnog kapitala. Ispred Općine Prozor – Rama, kao osnivača, ovlaštenja Skupštine vrši općinski načelnik ili osoba kojoj on da punomoć. Opunomoćenik Općine u 2021. godini je Ivo Zane, a održana je jedna sjednica Skupštine, u skladu sa Statutom. Na sjednici se raspravljalo o usvajanju godišnjeg izvještaja o poslovanju Društva za 2020, koji uključuje finansijske izvještaje sa izvještajem ovlaštenog revizora i Nadzornog odbora, donošenje odluke o raspodijeli dobiti iz 2020, razmatranje i usvajanje plana poslovanja za 2021. godinu, donošenje odluke o razrješenju, te izboru i imenovanju

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12

članova Nadzornog odbora, kao i o tekućim pitanjima.

Nadzorni odbor Skupština Društva imenovala je 14. 6. 2021. godine, nakon provedene konkursne procedure, na mandatni period od četiri godine, a čine ga predsjednik Branko Ivančić i članovi Tihomir Marić i Mare Čuljak. Do 14. 6. 2021. godine, odnosno do isteka mandata, Nadzorni odbor su činili predsjednik Branko Ivančić i članovi Tihomir Marić i Milan Cvitanović. Tokom 2021. održane su tri sjednice, na kojima se razmatralo: usvajanje završnog računa o poslovanju za 2020. godinu, izbor predsjednika Nadzornog odbora, razmatranje izvještaja o poslovanju za period 1. 1. – 30. 6. 2021. godine, i druga tekuća pitanja. **U 2021. održane su tri sjednice, što nije u skladu s članom 28. Statuta i Poslovníkom o radu nadzornog odbora kojim je definisano da se sjednice moraju održavati najmanje tromjesečno.**

Upravu Društva čini direktor Branko Burić, imenovan 5. 11. 2019. godine nakon javnog konkursa, Odlukom Nadzornog odbora, na mandat od četiri godine. **Članom 35. Statuta propisano je da Upravu Društva čine direktor i jedan ili više izvršnih direktora, dok je članom 36. propisano da su izvršni direktori Društva: izvršni direktor zajedničkih službi i izvršni direktor tehničkih službi, koje imenuje Nadzorni odbor na prijedlog direktora.** Zakon o javnim preduzećima u FBiH u članu 12. propisuje da se uprava bira, imenuje i razrješava u skladu s postupkom utvrđenim u statutu javnog preduzeća, na osnovu javnog konkursa iz reda kandidata koji po menadžerskim znanjima i iskustvu najbolje odgovaraju za izvršenje operativnih i poslovnih potreba javnog preduzeća. **Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da Nadzorni odbor nije provodio konkurs za imenovanje jednog ili više izvršnih direktora koji, sa direktorom, u skladu sa Statutom, čini Upravu društva.**

Prema Statutu Društva, **Odbor za reviziju** nadležan je za imenovanje eksternog revizora, imenovanje direktora za internu reviziju, razmatranje godišnje studije rizika i plan revizije u kojima su prikazane pojedinosti u pogledu rizičnih područja i revizija koje će se izvršiti, osiguravanje da odjel interne revizije izvrši svoj posao u skladu s planom, konsultovanje sa glavnim revizorom u pogledu nezavisne revizorske organizacije koja vrši interno strukovno ocjenjivanje odjela interne revizije svake dvije do tri godine, osiguravanje da interne kontrole u Društvu budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno, osiguravanje da odjel interne revizije obavlja svoje obaveze u skladu s međunarodnim revizorskim standardima te da podnosi Nadzornom odboru sažete mjesečne izvještaje o svojim sastancima svakog mjeseca. Statutom je propisano da se Odbor za reviziju sastoji od tri člana koji se biraju putem javnog konkursa, te da je odgovoran za mjesečni pregled izvještaja o postupcima javnih nabavki i pismeno izvještavanje Skupštine ili drugog nadležnog tijela Društva o bilo kakvom kršenju važećih propisa o javnim nabavkama. **Također, članom 20. Statuta Društva propisano je da Skupština odlučuje o imenovanju Odbora za reviziju. Društvo nije formiralo Odbor za reviziju u skladu s članom 5. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članovima 19. i 43. Statuta Društva.**

Tokom revidirane godine sjednice nadzornog odbora nisu održavane u skladu s Poslovníkom o radu Nadzornog odbora, nisu imenovani izvršni direktori, niti je formiran Odbor za reviziju koji razmatra studije rizika i osigurava da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno Statutom. **Također, nije formiran ni odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obaveza Društva kao subjekta od javnog interesa.**

Preporuke:

- ***sjednice Nadzornog odbora održavati najmanje tromjesečno, u skladu sa Statutom Društva i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora;***
- ***potrebno je da Nadzorni odbor provede konkursnu proceduru i izvrši imenovanje jednog ili više izvršnih direktora Društva u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva;***
- ***potrebno je da Skupština Društva imenuje i formira Odbor za reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom.***

Interna revizija

Društvo nema uspostavljen Odjel za internu reviziju, što je u skladu sa članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, uzimajući u obzir da je broj radnika manji od 100. Međutim, shodno navedenom članu Zakona, a uzimajući u obzir broj radnika, Društvo je bilo dužno formirati Odbor za reviziju, koji razmatra studije rizika i osigurava da interna revizija izvrši plan revizija i da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniranju kako je predviđeno, što je propisano i članom 44. Statuta Društva. Također, Društvo je, kao subjekt od javnog interesa, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, obavezno uspostaviti i osigurati funkcionisanje odjela interne revizije i obavezno je imati u radnom odnosu najmanje jednog ovlaštenog internog revizora, sa važećom licencom.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA

Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima² Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Zakon), snabdijevanje pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje, tretiranje i zbrinjavanje komunalnog otpada, obavljanje pogrebnih poslova, održavanje čistoće na javnim površinama, održavanje javnih gradskih površina i lokalnih puteva u zimskom periodu i sl. komunalne su djelatnosti od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe. Prema Zakonu jedinice lokalne samouprave, Općina Prozor – Rama osigurava organizovano obavljanje komunalnih djelatnosti.

Odlukom Općinskog vijeća Rama, broj 01-023-138/96 od 11. 7. 1996. godine, o korištenju gradskog vodovoda na području Prozora, upravljanje gradskim vodovodom, uređajima i instalacijom vodovoda vrši JKP „Vodograd“ Prozor – Rama, i osigurava održavanje uređaja instalacija gradskog vodovoda i opskrbu pitkom vodom. Na osnovu Zakona, Društvo nije u obavezi da plaća koncesiju za obavljanje komunalne djelatnosti budući da ga je osnovala Općina Prozor – Rama.

Vodosnabdijevanje na području općine vrši se transportom pitke vode glavnim cjevovodom sa izvorišta „Krupić“, a Društvo snabdijeva općinu Prozor – Rama, odnosno grad Prozor, te okolna naselja: Rumboci, Varvara, Jaklići, Ripci, Podbor, Kovačevo polje, Mluša, Lapsunj, Družinovići, Ometala, Gmići, Paljike, Borovnica, Lug i Gračac. **Prema evidencijama Društva, postoje gubici na mreži, odnosno razlika između količine zahvaćene i isporučene vode u iznosu od 28,49%. Međutim, s obzirom na to da mjerač zahvata nije u funkciji niti je baždaren, utvrđeni gubici mogu odstupati od stvarnih, što je šire pojašnjeno u tački 7.1.1.1 Izvještaja.**

Agencija za vodno područje Jadranskog mora je, u skladu sa Zakonom o vodama FBiH, 25. 9. 2018. Društvu izdala vodnu dozvolu, na period od tri godine, za zahvatanje vode sa izvorišta „Krupić“. Tokom 2021. dozvola je istekla, a Društvo je 22. 9. 2021. godine podnijelo zahtjev za produženje, odnosno izdavanje dozvole za zahvat vode. Agencija za vodno područje Jadranskog mora je 28. 12. 2021. izdala vodnu dozvolu Društvu za zahvatanje vode sa izvorišta „Krupić“ na period od 15 godina.

Također, Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar je, prema Zakonu o vodama FBiH, 26. 8. 2020. godine Društvu izdala vodnu dozvolu, na period od pet godina, za ispuštanje urbanih otpadnih voda iz gradske kanalizacijske mreže.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva bila je dužna izraditi i nadgledati realizaciju trogodišnjeg plana poslovanja i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH, nadležnom ministarstvu i općinskom organu uprave, u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Također, članom 52. Statuta Društva propisano je da će Uprava sačiniti trogodišnji plan poslovanja koji će biti predložen resornom odjelu nadležnom za javno preduzeće i Uredu za reviziju institucija u FBiH. Trogodišnji plan poslovanja nije sačinjen niti dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH, što nije u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom.

² „Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, broj 4/16

Uprava Društva je 31. 12. 2020. sačinila Plan i program poslovanja za 2021. godinu, koji Nadzorni odbor nije razmatrao, što nije u skladu sa članom 27. Statuta, kojim je propisano da Nadzorni odbor donosi planove poslovanja. Skupština Društva je 14. 6. 2021. usvojila Plan poslovanja za 2021. godinu. Budući da je Skupština usvojila Plan i program poslovanja za 2021. u junu te godine, u skladu s ovlaštenjima utvrđenim zakonskim propisima, kao i Statutom Društva, Uprava je značajan dio godine raspolagala sredstvima bez odobrenja nadležnog organa upravljanja, odnosno Skupštine.

Plan i program poslovanja za 2021. godinu urađen je na osnovu podataka iz prethodne godine. U finansijskom aspektu programa dat je pregled projekcije očekivanih prihoda i rashoda po vrstama, te finansijski rezultat.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u sljedećim iznosima:

KM						
Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2020. god.	Plan za 2021. god.	Ostvareno u 2021. god.	Indeks (5/3)x100	Indeks (5/4)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	2.781.318	1.602.296	2.981.572	107,20	92,24
II	Rashodi	2.779.331	1.577.746	2.927.058	105,32	100,44
III	Dobit prije poreza (I-II)	1.987	24.550	54.514	2.743,53	222,05

Društvo je iskazalo pozitivan finansijski rezultat – dobit prije poreza u iznosu od 54.514 KM, odnosno neto dobit u iznosu 44.517 KM.

Planom i programom poslovanja za 2021. planirani su prihodi i rashodi u znatno manjem iznosu jer je tokom 2019. godine Društvo osnovalo preduzeće „Komgrad“ d.o.o. Prozor – Rama, i jer značajan dio poslovnih, odnosno građevinskih aktivnosti Društva iz prethodnih perioda trenutno obavlja to preduzeće. Prihodi ostvareni tokom revidirane godine veći su od planiranih zbog subvencije Općine Prozor – Rama, na osnovu Odluke Općinskog vijeća o odobravanju prenamjene budžetskih sredstava na ime subvencije plaća u iznosu od 1.500.000 KM.

Tokom prethodne revizije utvrdili smo da je na 30. 9. 2021. godine Društvo ostvarilo gubitak u iznosu od 421.827 KM, i konstatovali smo značajna odstupanja u odnosu na Plan poslovanja za 2021. godinu (manje ostvareni prihodi od planiranih za 607.906 KM, i rashodi za 175.952 KM). Stoga je **nakon prethodne revizije data preporuka da Uprava Društva razmotri i izvrši potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, u skladu s članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, a aktivnosti na izmjenama plana za 2021. godinu nisu poduzete. Društvo je za 2021. godinu ostvarilo prihode koji su veći od planiranih za 46,26%, dok su ostvareni rashodi veći od planiranih za 46,09%.**

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor putem polugodišnjih i godišnjih izvještaja, te Općinsko vijeće najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvještaja o radu, finansijskog izvještaja, izvještaja revizora i izvještaja o radu Nadzornog odbora.

Budući da Nadzorni odbor nije razmatrao Plan i program poslovanja za 2021, a Skupština ga je usvojila u junu 2021. godine, u skladu s ovlaštenjima utvrđenim zakonskim propisima, kao i Statutom Društva, Uprava je značajan dio godine raspolagala sredstvima bez odobrenja nadležnih organa upravljanja, odnosno Skupštine i Nadzornog odbora, koji nije niti razmatrao Plan i program poslovanja za 2021. godinu.

Shodno članu 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, Uprava je dužna razmotriti i izvršiti potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu. S obzirom na to da su konstatovana značajna odstupanja između ostvarenih i planiranih iznosa, bilo je potrebno izvršiti izmjene plana, za šta je Društvu data preporuka i u pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine.

Preporuke:

- **Uprava Društva treba pravovremeno izraditi i nadgledati realizaciju trogodišnjeg plana poslovanja kako bi za period za koji je donesen predstavljao osnov poslovnih aktivnosti Društva, i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva, te dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH;**
- **trogodišnji plan poslovanja pripremiti i dostaviti na usvajanje organima upravljanja u skladu sa Statutom Društva.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku, koje je direktor Društva odobrio 24. 2. 2022. godine. Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 25. 2. 2022. usvojio godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu.

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. godinu, koji uključuje godišnje finansijske izvještaje sa izvještajem nezavisnog revizora te Nadzornog odbora, nije razmatran na Skupštini Društva do okončanja revizije, te Skupština nije ni donijela Odluku o raspodjeli dobiti za 2021, što je obaveza u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva.

Reviziju finansijskih izvještaja Društva za 2020. godinu obavila je „Reviva“ d.o.o. za reviziju Ljubuški, i dala pozitivno mišljenje.

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:

	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
PRIHODI	2.981.572	4.022.430
Poslovni prihodi	2.905.927	2.770.749
Prihodi od prodaje učinaka	1.047.400	2.077.818
Ostali poslovni prihodi	1.858.527	692.931
Finansijski prihodi	934	700
Ostali prihodi i dobici	74.711	9.869

Društvo priznaje prihode u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi, kako bi se prikazao prenos proizvoda ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za te proizvode ili usluge. Osnovno načelo iskazano je u okviru modela koji se sastoji od pet koraka. Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge u redovnom poslovanju umanjene za porez na dodanu vrijednost, rabate, diskonte i druge popuste date kupcima i iznose naplaćene u ime treće strane.

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 2.905.927 KM i čine ih prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 1.047.400 KM i odnose se na prihode ostvarene: za isporuku vode domaćinstvima i ostalim potrošačima, od takse za priključenje na vodovodnu mrežu, za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, za skupljanje, tretiranje i zbrinjavanje komunalnog otpada, za održavanje čistoće na javnim površinama, za održavanje javnih gradskih površina i lokalnih puteva u zimskom periodu, te ostalih komunalnih usluga.

Cijene navedenih usluga, na prijedlog Društva, određene su Odlukom Općinskog vijeća Prozor – Rama o utvrđivanju cijena komunalnih usluga³ od 29. 5. 2015. godine. Cijena isporučene vode za domaćinstva je 0,83 KM/m³, za ostale potrošače 1,66 KM/m³. Taksa za priključak na vodovodnu mrežu za domaćinstva i ostale potrošače na priključak ½ je 427,35 KM, a na priključak ¾ je 598,29 KM. Cijena usluga odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda je za domaćinstva 0,35 KM/m³ ili 5 KM za korisnike koji nisu u sistemu korištenja općinskog vodovoda, za ostale potrošače 0,70 KM/m³ ili 10 KM za korisnike koji nisu u sistemu korištenja općinskog vodovoda. Cijena usluga prikupljanja i utovara komunalnog otpada za domaćinstva su 3 KM za jednog člana, 5 KM za dva i tri člana, 7 KM za četiri i više članova. Fakturisanje krajnjim korisnicima se vrši prema cijenama koje su određene Odlukom Općinskog vijeća Prozor – Rama.

Prema informacijama Društva, dužina glavnog vodovodnog cjevovoda je 30,80 km, a dužina razvodne mreže je 72,10 km sa 2.159 priključaka. Kanalizaciona mreža je dužine 6,72 km sa 922 korisnika, dok je 2.208 korisnika usluga odvoza otpada. **Uvidom u dokumentaciju, odnosno mjesečne izvještaje o količini zahvaćene vode i količini isporučene vode, utvrđeno je da je ukupno zahvaćena količina vode u 2021. godini 345.690 m³, dok je isporučena, odnosno fakturirana količina vode 247.214 m³. Na osnovu navedenih informacija, revizijom je utvrđeno da postoje gubici na vodovodnoj mreži koji iznose 28,49% za 2021. godinu, što ukazuje probleme na mreži poput bespravnih priključaka, kvarova i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom. Također, bitno je skrenuti pažnju na činjenicu da mjerač na zahvatu vode nije u funkciji i nije baždaren, te da se količine zahvaćene vode rade na bazi iskustva i najbolje procjene odgovornih lica, iz čega proizilazi da utvrđeni gubici mogu odstupati od stvarnih gubitaka na mreži koji bi se preciznije utvrdili da je mjerač zahvata vode u funkciji i da je baždaren. Imajući u vidu navedeno, ne možemo procijeniti finansijske efekte gubitaka na vodovodnoj mreži.**

Preporuke:

- **poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i sanaciji vodovodne mreže kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru s ciljem zaštite interesa Društva;**
- **staviti u funkciju i baždari mjerač na zahvatu vode „Krupić“ radi dobijanja tačnih informacija o količinama zahvaćene vode.**

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 1.858.527 KM i čine ih prihodi od donacija, subvencija i poticaja (1.850.000 KM), prihodi za donirana sredstva (1.680 KM) i prihodi od naplaćenih taksi po sudskim rješenjima i drugim osnovama (6.847 KM).

Prihodi od donacija, subvencija i poticaja su iskazani u iznosu od 1.850.000 KM i odnose se na prihode od subvencija općine Prozor – Rama za subvencije plaća (1.500.000 KM), prihode od donacija općine Prozor – Rama po programu zajedničke komunalne potrošnje (300.000 KM) i prihode od subvencija Fonda za zaštitu okoliša FBiH (50.000 KM).

Prihodi od subvencija općine Prozor – Rama u iznosu od 1.500.000 KM su ostvareni na osnovu Odluke Općinskog vijeća o odobravanju prenamjene proračunskih sredstava uplaćenih tokom 2021. godine Društvu, na način da su uplate na ime povećanja kapitala prenamijenjene u subvencije plaća Društvu.

Prihodi po usvojenom programu zajedničke komunalne potrošnje za 2021. godinu od Općine Prozor – Rama su u iznosu od 300.000 KM, i ostvareni su u toku prvih šest mjeseci 2021. godine.

Prihodi od subvencija u iznosu od 50.000 KM se odnose na prihode od Fonda za zaštitu okoliša za nabavku opreme, a prema projektu „Izgradnja postrojenja za selekciju komunalnog otpada“ i na osnovu Ugovora o dodjeli finansijskih sredstva od 9. 7. 2021. godine, a ostvareni su 6. 9. 2021. godine.

³ „Službeni glasnik općine Prozor - Rama“, broj: 3/15

7.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 934 KM i odnose se na prihode od kamata po računima otvorenim u poslovnim bankama i prihoda od zateznih kamata po sudskim izvršenjima.

7.1.1.3 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 74.711 KM a odnose se na prihode od prodaje vozila – kamion autosmečara marke Iveco Stralis u iznosu od 69.000 KM i vozila marke Renault u iznosu od 3.500 KM.

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 2.927.058 KM, a čine ih:

	KM	
	1. 1. – 31. 12. 2021.	1. 1. – 31. 12. 2020.
RASHODI	2.927.058	2.779.331
Poslovni rashodi	2.748.984	2.778.058
Materijalni troškovi	482.728	623.386
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.055.963	840.128
Troškovi proizvodnih usluga	219.996	1.116.164
Amortizacija	117.902	88.312
Nematerijalni troškovi	872.395	110.068
Finansijski rashodi	31.920	1.273
Ostali rashodi i gubici	146.154	0

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 2.748.984 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 482.728 KM i u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti. Najvećim dijelom odnose se na: utrošene sirovine i materijal od 387.840 KM (utrošeni materijal sa zaliha) i utrošena energija i gorivo od 62.200 KM.

Utrošeni materijal sa zaliha odnosi se najvećim dijelom na materijal za održavanje vodovoda (171.308 KM za kvarove na vodovodu, izmještanje šahtova, održavanje zelenih površina, zaštitna i radna oprema, obnova mreže i ostali radovi vezani za održavanje), materijal za mrtvačnicu (110.169 KM - utrošeni materijal za dovršetak radova na mrtvačnici), utrošeni materijal za održavanje vodovoda „Lug“ (32.344 KM) i utrošen materijal za održavanje vodovoda „Hudusko“ (29.693 KM). Od ukupnog materijala nabavljenog na zalihama dio se odnosio za obavljanje radova i usluga za druge (dalju prodaju), dio na materijal za obavljanje redovne djelatnosti. Dio materijala koji se koristio za obavljanje redovne djelatnosti nije bio nabavljen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, što je šire pojašnjeno u tački 8. Javne nabavke.

Utrošena energija i gorivo se najvećim dijelom odnosi na utrošeno gorivo u iznosu od 51.338 KM. Društvo nabavlja gorivo od dobavljača „Holdina“ d.o.o. Sarajevo, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke i zaključenog okvirnog sporazuma na period od 24 mjeseca. Prema evidencijama Društvo raspolaže putničkim i teretnim vozilima i radnim mašinama (ukupno 19).

Društvo je donijelo Odluku o kontroli potrošnje goriva za službena i specijalizirana motorna vozila, te ima usvojene normative potrošnje goriva, ali tokom 2021. godine nije bila uspostavljena kontrola nad vođenjem evidencije o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga kako nalaže Pravilnik o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga. Uvidom u putne naloge vozila uvjerali smo se da isti ne sadrže podatke o posadi vozila, relaciji kretanja, evidenciju o kretanju vozila, početnu i krajnju kilometražu, potpis vozača, već samo evidenciju o utrošku goriva. Zbog toga ne možemo potvrditi da su tokom 2021. godine bile uspostavljene adekvatne kontrole nad praćenjem rada vozila i obrade putnih naloga. Za navedeno smo dali preporuku u pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine.

Uvidom u dokumentaciju uvjerali smo se da je Društvo ispoštovalo preporuku datu u pismu rukovodstvu, te su se putni nalozi krajem 2021. i u 2022. godini vodili u skladu s Pravilnikom o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 1.055.963 KM i čine 38,41% poslovnih rashoda.

Struktura poslovnih rashoda za plaće i ostala lična primanja na 31. 12. 2021. godine je sljedeća:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.055.963
Troškovi plaća i naknada plaća	839.805
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	202.908
Troškovi naknada ostalim fizičkim osobama	13.250

U Društvu je 6. 8. 2019. godine usvojen Pravilnik o radu i Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, poslova i zadataka. Pravilnikom o radu definisan je način obračuna plaće za zaposlenike.

Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada za januar, septembar i decembar 2021. godine. Prilikom obračuna primjenjuju se odredbe Zakona o radu,⁴ Pravilnika o radu, Unutrašnje organizacije i sistematizacije radnih mjesta, poslova i zadataka (2019. godina), Odluke o plaćama radnika i ostalim naknadama na plaću (juni 2020. godine) i ugovora o radu.

Osnovnu plaću zaposlenika čini koeficijent određene grupe složenosti u koju je razvrstano radno mjesto, pomnožen sa osnovicom za obračun plaće (članovi 63. i 64. Pravilnika o radu). Neto satnica iznosi 2,31 KM, a bruto satnica 3,35 KM. Najniža neto plaća se utvrđuje tako što se najniža utvrđena satnica pomnoži sa brojem sati provedenih na radu za mjesec za koji se vrši obračun i služi kao osnovica za obračun plaće. Neto satnica se preračunava u bruto satnicu u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak. Koeficijenti su određeni po grupi složenosti poslova za utvrđivanje plaća u Unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, poslova i zadataka i tako utvrđen iznos uvećava za 0,6% za svaku navršenu godinu radnog staža. Na utvrđeni iznos se dodaju doprinosi iz plaće. Sva radna mjesta razvrstana su u V grupa složenosti sa utvrđenim minimalnim koeficijentom. Raspon koeficijenata se kreće od 1,00 do 3,00.

U skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu i Pravilnikom o radu (član 61), evidencije o radnom vremenu trebaju sadržavati, između ostalog, podatke o ukupnom dnevnom radnom vremenu, podatak o početku i završetku rada, vrijeme neprisustva na poslu, vrijeme i sate prekida rada i sl. Uvidom u evidencije o radnom vremenu ustanovili smo da Društvo evidentira dnevno radno vrijeme od osam sati, ali bez podataka o početku i završetku radnog vremena, odnosno u predočenim šiht listama u Društvu se **ne vodi evidencija prisustvovanja na poslu zaposlenika, kako nalaže Zakon o radu, Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu i Pravilnik o radu, jer ne sadrže podatak o početku i završetku rada. Za navedeno smo dali preporuku u pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine.**

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

Uvidom u dokumentaciju u konačnoj reviziji uvjerali smo se da je Društvo postupilo po datoj preporuci, te uskladilo vođenje evidencije o radnom vremenu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Pravilnikom o radu utvrđeno je da puno radno vrijeme u Društvu traje 40 sati sedmično (počinje u 7 sati, a završava u 15 sati) i da zaposlenik ima pravo na odmor od 30 minuta u toku dnevnog rada, **te da se odmor ne priznaje u redovno radno vrijeme.** Odluka o radnom vremenu i načinu korištenja dnevnog odmora donesena je 31. 12. 2019. godine i primjenjivala se do decembra 2021. godine. Ugovorima o radu sa zaposlenicima propisano je puno radno vrijeme u skladu sa Pravilnikom o radu, a pauza u vremenu od 10 do 10:30 sati i da se ne uračunava u radno vrijeme. Prijave na obavezno osiguranje (obrasci JS 3100) zaposlenih izvršene su u skladu sa Pravilnikom o radu (fond radnih sati za puno radno vrijeme 8 sati dnevno, a 40 sedmično radno vrijeme) i sa internim aktima primjenjuju se kod obračuna plaća zaposlenicima. Međutim, na osnovu prezentovane dokumentacije nismo se uvjerali da je obračun i isplata plaća zaposlenicima vršena u skladu sa članom 44. tačka (3). Zakona o radu, Pravilnikom o radu i ugovorima o radu, kojim je propisano da se odmor u trajanju od 30 minuta ne uračunava u radno vrijeme. **Kod obračuna i isplate plaća i naknada u Društvu primjenjuje se Zakon o radu, zbog čega je obavezno svoje akte kojima su uređena pitanja iz radnih odnosa uskladiti sa odredbama Zakona o radu, te ih primjenjivati kod obračuna i isplate plaća zaposlenicima Društva. Od decembra 2021. godine direktor Društva donio je Odluku koja je na snazi, a kojom se propisuje da je radno vrijeme od 6:30 do 15:00 sati, a pauza od 10:00 do 10:30 sati koja ne ulazi u radno vrijeme.**

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu tokom 2021. godine iznosi 2.343 KM (plaća direktora), najniža 607 KM, a prosječna 858 KM. Visinu plaće za direktora utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se ugovorom. Statutom Društva predviđeno je da Upravu čini direktor i dva izvršna direktora (izvršni direktor zajedničkih službi i izvršni direktor tehničkih službi Društva). U Društvu nije izvršeno imenovanje izvršnih direktora.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih, iskazani u iznosu od 202.908 KM, regulisani su Pravilnikom o radu i odlukama direktora o visini utvrđenih naknada.

Naknade za topli obrok iskazane su u iznosu od 94.044 KM, a obračun se vrši na osnovu broja efektivnih radnih dana korigovanih za dane kada zaposlenik nije radio. Visina toplog obroka iznosi 1% prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u FBiH.

Naknada troškova prevoza s posla i na posao od 16.598 KM utvrđena je Pravilnikom o radu, po kojem radnik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ima pravo na mjesečnu naknadu za prevoz utvrđen po kilometrima, iznad dva kilometra. Naknada se utvrđuje najviše do iznosa cijene jedne i po mjesečne karte u javnom prometu na odobroj relaciji od mjesta stanovanja do mjesta rada. Pravo na naknadu ostvari se na osnovu pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i mjesečne karte ovlaštenog prevoznika.

Troškovi po osnovu poklona radnicima u iznosu od 10.445 KM odnose se na isplatu za 2021. godinu na ime poklona za vjerske praznike iznosu od 200 KM po zaposleniku, a na osnovu Odluke direktora Društva.

Troškovi službenih putovanja iskazani su u iznosu od 75.981 KM, a odnose se na isplatu dijela neto plaće kroz troškove dnevnica za službena putovanja, za decembar 2020. godine, te januar i februar 2021. godine, **za koje nije izvršen obračun, niti uplata pripadajućeg poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti i doprinosa iz i na plaću.**

Naime, Porezna uprava FBiH Rješenjem od 18. 5. 2021. godine, utvrdila je dodatne obaveze na ime dnevnica i troškova službenih putovanja u ukupnom iznosu od 234.740 KM za kontrolisani period od januara do decembra 2020. godine i za period od januara do marta 2021. godine (osnovni dug 220.241 KM i kamata 14.499 KM). U skladu sa članom 5. stav 1. Zakona o porezu na dohodak prihodi koji se ne smatraju dohotkom između ostalih su i prihodi zaposlenika na osnovu pomoći ili nagrada isplaćeni od poslodavca za jedan porezni period najviše do iznosa utvrđenog posebnim propisom. U skladu sa članom 14.

Poreza na dohodak prihodi koji ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koje ne podliježu oporezivanju su između ostalog i naknade troškova službenog putovanja i naknade za rad na terenu.

Naknade troškova službenog putovanja obuhvataju naknadu za smještaj, ishranu i druge troškove utvrđene Uredbom o naknadama za službena putovanja. Naknade se smatraju neoporezivim ako su isplaćene fizičkom licu koje kod isplatioca ima status zaposlenika i ako su utvrđene po kriterijima i isplaćene pod uvjetima na način i najviše do iznosa propisanih u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja. Neoporezivi iznos naknade se može isplatiti zaposleniku za rad na terenu, terenski dodatak, pod uslovom da se obavlja van mjesta zaposlenika i da traje duže od 30 dana neprekidno. **Kontrolom je utvrđeno da je obveznik na ime dnevnica i troškova službenih putovanja u kontrolisanom periodu od januara 2020. do marta 2021. godine izvršio isplatu dijela neto plaće i za njega nije izvršio niti obračun niti ni uplatu pripadajućeg poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti i doprinosa iz i na plaću.** Također, Društvo nije imalo prihoda ostvarenog van Općine, pa nije imalo ni zakonskog osnova za isplatu naknade. Zbog navedenog izvršen je obračun poreza na dohodak, doprinosa za PIO, doprinosa za zdravstvo, doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, te ostali porezi, naknade članarine i takse (naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, opća vodna naknada). Društvo je 19. 10. 2021. godine sklopilo **Sporazum sa Poreznom upravom FBiH o plaćanju duga u ratama**, radi naplate javnih prihoda u 18 mjesečnih rata. Ukupan dug poreznog obveznika po Sporazumu, sa kamatama iznosio je 287.212 KM. Kao jamstvo za plaćanje duga prihvaćena je garancija Društva u ukupnoj procijenjenoj vrijednosti od 303.315 KM (nekretnina Društva-upravna zgrada). Procjenu vrijednosti nekretnine izvršio je stalni sudski vještak građevinske struke. Procjena je rađena u svrhu objektivne tržišne procjene nekretnina za davanje garancije za otplatu duga prema poreznoj upravi FBiH. Iako je prvenstveno bio potpisan Sporazum, **Društvo je izmirilo ukupnu obavezu po Rješenju Porezne uprave FBiH krajem 2021. godine. Uvidom u dokumentaciju revizijom je utvrđeno je da je obaveza u potpunosti izmirena i da nije bilo nepravilnosti u periodu od marta do decembra 2021. godine.**

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima

Naknada za članove Nadzornog odbora regulisana je ugovorima u iznosu od 100 KM mjesečno, na osnovu Odluke Skupštine. Do 31. 12. 2021. godine Nadzornom odboru je isplaćeno 13.250 KM (za period od 1. 1. 2019. do 31. 12. 2021. godine) sa pripadajućim porezima i doprinosima. Opunomoćeniku za angažman na Skupštini ne isplaćuju se naknade.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 219.996 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove izrade i dorade učinaka (118.356 KM), troškove usluga održavanja (57.915 KM) i troškove zakupa opreme (42.000 KM).

Troškovi izrade i dorade učinaka odnose se najvećim dijelom na izvođenje radova partera Gradske mrtvačnice na osnovu potpisanog ugovora sa dobavljačem „Livnoputovi“ d.o.o. Livno zaključenog 23. 11. 2021. godine na iznos od 94.272 KM, bez provedenog postupka javne nabavke. Okončana situacija dostavljena je u ugovorenom roku, 10. 12. 2021. godine. Troškovi održavanja lokalnih puteva iskazani su 12.117 KM, a nastali su na osnovu Ugovora o izvođenju radova sa dobavljačem „Livnoputovi“ d.o.o. Livno potpisanog 23. 11. 2021. godine u vrijednosti od 10.553 KM za izvođenje radova na krpanju udarnih rupa asfaltnom masom u sklopu realizacije programa zajedničke komunalne potrošnje.

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom se odnosi na održavanje prevoznih sredstava (34.562 KM) od dobavljača „Autocentar Babić“ d.o.o. Prozor – Rama i „Sava Mobil“ d.o.o. Gradiška s kojima Društvo nema zaključene ugovore niti provedene postupke javnih nabavki, što je šire pojašnjeno u tački 8. Javne nabavke.

Troškovi zakupa opreme odnose se na najam opreme sa rukovaocem za održavanje javne rasvjete u iznosu mjesečne najamnine od 3.500 KM od dobavljača OD „Petko“ Prozor-Rama, na temelju zaključenog ugovora i ispostavljenih mjesečnih faktura.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 117.902 KM, što je šire pojašnjeno u tački 7.2.1 Izvještaja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su 872.395 KM, a najznačajniji su: naknadno utvrđeni troškovi poreza i doprinosa po Rješenju od 220.242 KM i troškovi naknadno utvrđenog PDV-a od 571.691 KM. Troškovi naknadno utvrđenog PDV-a su, nakon što je data preporuka u pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine, evidentirani sa odgođenih poreznih sredstava na trošak.

7.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 31.920 KM, a najvećim dijelom se odnose na zatezne kamate po osnovu zapisnika o kontroli i rješenja po zapisnicima o kontrolama porezne uprave FBiH (20.841 KM) i Uprave za indirektno oporezivanje BiH (10.472 KM).

7.1.2.3 Ostali rashodi

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 146.154 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashodovanje vozila autosmećare Iveco Stralis u iznosu od 112.117 KM i otpis nenaplativih potraživanja od kupaca u iznosu od 20.537 KM.

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2021. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat, neto dobit u iznosu od 44.517 KM, dok je prethodne godine iskazana dobit u iznosu od 1.788 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (tačka 7.2.1 Izvještaja);
- nije izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja koja su u kašnjenju preko 365 dana u iznosu od 12.821 KM na teret rashoda, niti je izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (tačka 7.2.2.3 Izvještaja);
- nije priznavalo i računovodstveno evidentiralo dio troškova i obaveza po različitim osnovama u iznosu od 16.872 KM u momentu nastanka, što nije u skladu sa članom 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, Društvo za neblagovremeno ispostavljene fakture nije izvršilo potrebna rezervisanja, shodno MRS-u 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, zbog čega one terete narednu, tekuću godinu (tačka 7.2.5 Izvještaja).

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA	6.816.072	5.979.950
Nekretnine, postrojenja i oprema	6.414.072	5.727.950
Dugoročni finansijski plasmani	402.000	252.000

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

Opis	Zemljište	Građev. objekti	Postrojenja i oprema	Alati i namještaj	Transpor. sredstva	Materijalna sredstva u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabavna vrijednost							
na 1. 1. 2021.	458.656	300.251	3.145.868	56.414	2.241.188	2.178.729	8.381.106
Direktna povećanja	0	0	5.564	1.186	89.500	833.390	929.640
Prenos sa pripreme	0	0	0	0	0	0	0
Otuđenje i rashodovanje	0	0	0	(1.550)	(191.207)	0	(192.757)
na 31. 12. 2021.	458.656	300.251	3.151.432	56.050	2.139.481	3.012.119	9.117.989
Akumulirana amortizacija							
na 1. 1. 2021.	0	111.666	1.673.543	52.027	815.920	0	2.653.156
Amortizacija	0	3.403	37.913	1.341	75.244	0	117.901
Otuđenje i rashodovanje	0	0	0	(1.550)	(65.590)	0	(67.140)
na 31. 12. 2021.	0	115.069	1.711.456	51.818	825.574	0	2.703.917
Neto knjigovodstvena vrijednost							
na 1. 1. 2021.	458.656	188.585	1.472.325	4.387	1.425.268	2.178.729	5.727.950
na 31. 12. 2021.	458.656	185.182	1.439.976	4.232	1.313.907	3.012.119	6.414.072

Zemljište iskazano u iznosu od 458.656 KM odnosi se na zemljište u sjedištu Društva te druge parcele upisane u posjedovnim listovima ukupne površine 21.671 m². Društvo ima upisano pravo posjeda na nekretninama upisanim kod katastarske općine Prozor – Grad u dijelu 1/1, dok isto nije upisano u zemljišne knjige obzirom da, prema izjavi odgovorne osobe, općina Prozor – Rama nema uspostavljene zemljišne knjige, što je dokumentovano i potvrdom Općinskog suda u Konjicu od 26. 11. 2021. godine. U strukturi zemljišnih parcela najznačajniju vrijednost ima zemljište upisano u posjedovne listove kao igralište u vrijednosti od 250.000 KM sa površinom od 12.866 m².

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 185.182 KM i odnose se na upravnu zgradu Društva u iznosu od 76.488 KM, građevine na crpnoj stanici Krupić (60.474 KM), te dva druga prateća objekta izgrađena na parcelama upisanim na posjedovnim listovima (48.219 KM). U okviru evidencija o posjedu građevinskih objekata, Društvo je upisano posjednik nekretnina koja se iskazuje u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvještajima.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.439.976 KM i odnose se na opremu za obavljanje osnovne djelatnosti i najvećim dijelom ih čine postrojenja vodospreme (366.042 KM), potisni, gravitacioni i drugi cjevovodi (346.190 KM), jednomlazni vodomjeri (161.705 KM), kontejneri (105.300 KM), hlorna oprema (67.820 KM), kaptažna građevina (62.304 KM), crpni agregati (51.867 KM), elektromotori (36.410 KM), te druga oprema kao što su elektromagnetni mjerači protoka, zasuni, ormari, sklopke, kontejneri i sl.

Alati i namještaj su iskazani u iznosu od 4.232 KM i čine ih aparat za zavarivanje (1.358 KM), bušilice (1.299 KM), te motorna kosilica, motorna pila i rezač asfalta.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 1.313.907 KM i odnose se na specijalna vozila za obavljanje djelatnosti i službena putnička vozila, od kojih su najznačajnija četiri teretna vozila (374.691 KM), nadogradna čistilica (167.473 KM), specijalizovano kombi vozilo (180.263 KM), kranska kosilica (98.939 KM), pogrebno vozilo (89.500 KM), polifreza (78.300 KM), bager (71.085 KM), te ostala transportna sredstva za prevoz vode i pranje ulica, odvoz i sakupljanje smeća, čišćenje i metenje ulica, odvoz i pročišćavanje fekalija, zimsko održavanje. Povećanje u iznosu od 89.500 KM se odnosi na nabavljeno pogrebno vozilo, dok se smanjenje odnosi na otuđenje vozila – kamiona autosmećare marke Iveco Stralis, a na osnovu odluke o prodaji vozila putem javnog nadmetanja - licitacije od 20. 10. 2021. godine.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 3.012.119 KM i odnose se na investicije u izgradnju sortirnice tj. postrojenja za industrijsku reciklažu miješanog otpada (2.969.683 KM) i kompostane za obradu otpada (42.436 KM).

Investicije u postrojenja za industrijsku reciklažu miješanog otpada su započete na osnovu Odluke Općinskog vijeća Prozor – Rama od 30. 5. 2019. godine o izgradnji reciklažnog dvorišta i sortirnice otpada u općini Prozor – Rama. Aktivnosti se realizuju na osnovu ugovora o javnoj nabavki zaključenog 27. 11. 2019. godine sa dobavljačem Tehnix d.o.o. Donji Kraljevec, Hrvatska. Ugovor o javnoj nabavki za projektovanje, izgradnju, isporuku i ugradnju postrojenja za industrijsku reciklažu miješanog otpada po sistemu ključ u ruke je zaključen u iznosu od 2.231.602 KM bez PDV-a. Materijalna sredstva u pripremi prema navedenom ugovoru su u iznosu od 2.139.212 KM, od kojih su investicije tokom 2021. godine u iznosu od 265.993 KM i odnose se na izvršene usluge razmještanja opreme i strojeva postrojenja, obuke radnika isl. Društvo je za potrebe izvođenja radova na dovodu, odvodu, vodovodu i parteru na platou sortirnice, te radova na izradi platoa i propusta na mjestu izgradnje sortirnice otpada zaključilo ugovore sa Komgrad d.o.o. Prozor-Rama. Materijalna sredstva u pripremi za uređenja platoa sortirnice su u iznosu od 830.470 KM, od kojih su investicije tokom 2021. godine u iznosu od 524.961 KM .

Investicije u kompostanu za obradu otpada se realizuju na osnovu ugovora o javnoj nabavki zaključenog 28. 9. 2021. godine sa dobavljačem Tehnix d.o.o. Donji Kraljevec, Hrvatska. Ugovor o javnoj nabavki za projektovanje, izgradnju, isporuku, ugradnju i puštanje u rad kompostane za obradu otpada po sistemu ključ u ruke je zaključen u iznosu od 1.966.587 KM bez PDV-a. Dobavljač je tokom oktobra 2021. godine, u skladu sa ponudom i izjavom o namjeri podugovaranja, zaključio podugovor sa Komgrad d.o.o. Prozor Rama o izvođenju zemljanih i građevinskih radova na izgradnji hale za biorektorsko kompostiranje u iznosu od 193.627 KM bez PDV-a. Materijalna sredstva u pripremi za kompostanu u iznosu od 42.437 KM se odnose na izvršene građevinske radove za pripremu podloge i temelja hale za kompostiranje.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, a propisana je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i Odlukom o stopama za obračun amortizacije. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti	153,85 – 66,67	0,65 – 1,50
Postrojenja i oprema	133,33	0,75
Alati i namještaj	20	5
Transportna sredstva	28,57 - 20	3,5 - 5

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa paragrafom 9. i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Članovima 27. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH je propisano da su subjekti od javnog interesa obavezni, po potrebi i u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine, obaveza i/ili kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno

dostupnim. Cilj procjene je utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu i/ili poslovnu vrijednost pravnih lica, odnosno imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, u skladu sa pravilima struke. Također, u skladu sa MRS-om 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51., Društvo je trebalo preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svake finansijske godine.

Neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme na 31. 12. 2021. iskazana je u iznosu od 6.414.072 KM, od kojih su investicije u toku iskazane u iznosu od 3.012.119 KM, a građevine, postrojenja i oprema u iznosu od 1.625.158 KM i čine značajnu stavku Izvještaja o finansijskom položaju Društva.

Navedeno ima značajnost jer Društvo raspolaže nekretninama značajne vrijednosti, od kojih su građevinski objekti izgrađeni u periodu od 1981. do 2000. godine, dok su postrojenja vodospreme i cjevovodi izgrađeni 1981. godine, na kojima su potrebna redovna značajna ulaganja s ciljem održavanja korisnog vijeka upotrebe.

Pošto Društvo nije izvršilo procjenu vrijednosti imovine kojim raspolaže, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 6.414.072 KM realna, te se može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. Za navedeno je data preporuka u Pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine, ali aktivnosti nisu poduzete prije sačinjavanja finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, s ciljem fer i istinite prezentacije finansijskih izvještaja.**

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama iskazuje se zemljište i građevinski objekti za koje Društvo ima upisano pravo posjeda na nekretninama upisanim kod katastarske općine Prozor – Grad u dijelu 1/1. Nekretnine nisu upisane u zemljišne knjige općine Prozor – Rama jer, prema izjavi odgovorne osobe Društva, Općina Prozor – Rama nema uspostavljene zemljišne knjige.

Hipoteke i založno pravo

Društvo je, prema sporazumu sa poreznom upravom FBiH od 19. 10. 2021. godine, za naplatu javnih prihoda kao garanciju za otplatu duga dalo u zalog nekretninu – upravnu zgradu, ukupne procijenjene vrijednosti od 303.315 KM. Procjenu vrijednosti nekretnine izvršio je stalni sudski vještak građevinske struke, za potrebe tržišne procjene nekretnina kao garancije za otplatu duga, a garancija se razdužuje kad se dug plati u cijelosti.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 402.000 KM i odnose se na ulaganja u povezano pravno lice „Komgrad“ d.o.o. Prozor – Rama čiji je Društvo osnivač i jedini član, a čine ih vrijednost upisanog osnovnog kapitala od 2.000 KM i dodatnih uplata povećanja kapitala, od kojih su uplate tokom 2021. godine u iznosu od 150.000 KM. Iznos od 100.000 KM je uplaćen 2. 3. 2021. godine, dok je iznos od 50.000 KM uplaćen 22. 10. 2021. godine. Društvo realizira uplate na ime povećanja osnivačkog uloga na osnovu Zaključka Načelnika od 12. 7. 2019. godine kojim bi se dodatno povećao udio Općine Prozor – Rama u kapitalu Društva.

7.2.2 Tekuća sredstva

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
ZALIHE	32.838	282.659
Sirovine, materijal i rezervni dijelovi	4.069	262.056
Alat i sitan inventar	85.355	47.007
Dati avansi za zalihe	128	1.760
Ispravka vrijednosti sitnog inventara	(56.714)	(28.164)

U skladu sa računovodstvenim politikama, zalihe se iskazuju po trošku nabavke. Trošak obuhvata sve troškove nabavke kao što su: fakturna cijena, uvozni troškovi i drugi porezi, troškovi prevoza, manipulativni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci gotovih roba, materijala i usluga, troškove konverzije i druge troškove koji su nastali prilikom dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Nabavna vrijednost zaliha se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Zalihe se vrednuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga šta je niže.

Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova iskazane su u iznosu od 4.069 KM i najvećim dijelom se odnose na azbestne cementne cijevi (1.919 KM), te poluspojnice, regulatore pritiska, šajbe i ostale zalihe.

Alat i sitan inventar iskazan je u iznosu od 28.641 KM i najvećim dijelom se odnose na table I i II klase (14.924 KM), šine za oplatu dužine 0,5 m i 1 m (4.098 KM), podupirače (1.818 KM), te vaser i šlauf vage, mješalice, pokretni hidrant, mašinu za savijanje cijevi, hidrant crijevo, lopate, kliješta, brusilice i ostali alat. **Sitan inventar se prilikom stavljanja u upotrebu otpisuje stopostotnom metodom otpisa, u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, dok za alat nije propisan metod otpisa, kao što je pojašnjeno u tački 4. Izvještaja.**

Na 31. 12. 2021. godine neto knjigovodstvena vrijednost zaliha Društva iskazana je u iznosu od 32.838 KM. **Društvo ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje njihovu neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, zbog čega ne možemo potvrditi da se zalihe vrednuju u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe, i članom 13. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, prema kojima se zalihe vrednuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.**

Preporuka:

- **na datum bilansa izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata.**

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	194.882	417.782
Transakcijski račun – domaća valuta	194.825	417.761
Transakcijski račun – strana valuta	57	21
Blagajna	0	0

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2021. godine iskazani su u iznosu od 194.882 KM.

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod poslovnih banaka u zemlji: „UniCredit Bank“ d.d. (glavni račun) i „Addiko Bank“ d.d. Sarajevo. Naplata usluga vrši se putem transakcijskih računa, na blagajni u sjedištu

Društva i putem inkasanta direktno na terenu (dva inkasanta). U Društvu postoji jedna blagajna. Blagajničko poslovanje evidentira se preko: naloga za naplatu, naloga za isplatu i dnevnika blagajničkog poslovanja. U blagajni se evidentiraju: naplate računa za usluge svojih osnovnih djelatnosti, novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi. Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom direktora Društva u iznosu od 6.000 KM.

U Društvu tokom 2021. godine blagajničko poslovanje nije bilo regulisano internim aktom, za što smo dali preporuku u Pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine, nakon čega je donesen Pravilnik o blagajničkom poslovanju i Odluka o organizaciji i poslovanju inkasanata (decembar 2021. godine). Istima je utvrđeno poslovanje blagajne i radni zadaci inkasanta i način na koji se obavlja poslovanje, vrijeme i zaduženje inkasanta, novac kojim raspolaže, te nadzor nad njihovim radom. Inkasanti prikupljena gotovinska novčana sredstva sa potvrdama o uplati komunalne usluge svakodnevno predaju računovodstvenoj službi (knjigovođi), a naplaćeni novac polažu dnevno na blagajni Društva. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju naplata ostvarena ovim putem do 31. 12. 2021. godine iznosila je 12.160 KM. Zaposlenica blagajne vodi evidenciju o poslovanju inkasanata, te sačinjava Pregled dnevnih i mjesečnih aktivnosti, koji se dostavljaju Upravi.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da Društvo gotov novac, ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu⁵ i članom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem.⁶

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	199.189	971.356
Kratkoročna potraživanja	197.433	215.919
Potraživanja od kupaca	197.370	126.040
Potraživanja iz specifičnih poslova	0	89.529
Druga kratkoročna potraživanja	63	350
Potraživanja za PDV	1.756	359.715
Aktivna vremenska razgraničenja	0	395.722

Struktura potraživanja od kupaca u zemlji data je u tabeli:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Potraživanja od kupaca	197.370	126.040
Potraživanja od domaćinstava	167.033	153.654
Potraživanja od pravnih lica	78.106	82.240
Ostala potraživanja od kupaca	78.754	6.677
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca)	(126.523)	(116.531)

Potraživanja od kupaca iskazana su u neto iznosu od 197.370 KM, od kojih su ukupna potraživanja 323.893 KM i ispravka vrijednosti 126.523 KM. Potraživanja od domaćinstava (167.033 KM) i pravnih lica (78.106 KM) se odnose na potraživanja po osnovu izvršenih usluga isporuke vode, odvodnje otpadnih voda te prikupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Prozor – Rama. Najznačajnija potraživanja se odnose na kupce: Svadbena salon „Euro-Biser“ (10.402 KM), Picerija „Mondeo“ (5.536 KM), Babić Jozo (5.489 KM) i Rama Milch d.o.o. Prozor – Rama (5.064 KM).

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 72/15, 82/15

Ostala potraživanja od kupaca su iskazana u iznosu od 78.754 KM i odnose se na ostale usluge i to: naknade za priključke na vodovod, usluge zajedničke komunalne potrošnje, nabavke cijevi za potrebe izmještanja industrijskog cjevovoda po ugovorima, radovi na sanaciji kvarova na vodovodnoj mreži i sl. Najznačajnija potraživanja se odnose na kupce: Općina Prozor – Rama (51.463 KM), Ustanova centar za socijalni rad Prozor – Rama (11.144 KM), Dom Zdravlja Prozor - Rama (6.991 KM) i Komgrad d.o.o. Prozor – Rama (4.095 KM).

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu od 126.523 KM. Tokom revidirane godine izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja u ukupnom iznosu od 9.992 KM, na osnovu Odluke direktora. Prema prezentovanoj starosnoj strukturi potraživanja, iznos od 12.821 KM su potraživanja od kupaca pravnih lica koja su u kašnjenju preko 365 dana i za koje nije izvršena ispravka vrijednosti, a Društvo je potpisalo sporazume o izmirenju duga. **Uvidom u Pravilnik o računovodstvenim politikama uočeno je da nije usklađen sa članom 42. stav 1. tačka e. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, prema kojem se otpis potraživanja može vršiti isključivo uz pisano ovlaštenje Nadzornog odbora, što je pojašnjeno u tački 4. Izvještaja.**

Prema prezentovanoj ročnoj strukturi, 12.821 KM od ukupnih potraživanja su u kašnjenju preko 365 dana i nisu ispravljena na teret rashoda. Društvo pokreće postupke prinudne naplate sumnjivih i spornih potraživanja, ali ne posjeduje potpune informacije o ukupnom broju i iznosu pokrenutih postupaka naplate s obzirom na to da posjeduje evidencije od 2011. godine, ali ne i za periode prije te godine.

Društvo nije Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama propisalo, niti je izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Preporuke:

- *azurirati evidencije o pokrenutim postupcima naplate sumnjivih i spornih potraživanja, te utvrditi ukupan broj i iznos takvih postupaka s ciljem njihovog pravovremenog pokretanja;*
- *za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, a postupak primjene MSFI-ja 9 propisati Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.*

Aktivna vremenska razgraničenja

Na poziciji odgođenih poreznih sredstava tokom revidirane godine evidentiran je promet u iznosu od 582.163 KM, a koji se odnosi na dodatno utvrđene obaveze po Zapisnicima o kontroli i Rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine. Obaveze u iznosu od 395.722 KM se odnose na dodatno utvrđene obaveze po kontrolama Uprave za indirektno oporezivanje do 31. 12. 2020. godine. Iznos od 186.441 KM (glavnica 175.969 KM i kamata 10.472 KM) odnosi na Zapisnik o potpunoj kontroli od 9. 7. 2021. godine za period 1. 8. 2019. – 31. 5. 2021. godine, prema kojem su utvrđene dodatne obaveze po osnovu PDV-a koje se odnose na izvršene usluge po zajedničkoj komunalnoj potrošnji prema Općini Prozor-Rama i PDV na naknade za zaštitu i korištenje voda. Rješenje o razrezu indirektnih poreza Društvu je dostavljeno 10. 8. 2021. godine.

Društvo je tokom 2021. godine, u skladu sa preporukama datim u pismu rukovodstvu od 23. 11. 2021. godine, izvršilo priznavanje imovine i rashoda u skladu sa članom 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkama 4.44, 4.45 i 4.49 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje, prema kojima se imovina ne priznaje u bilansu stanja kada nastane izdatak za koji nije vjerovatno da će dovesti do priliva ekonomskih koristi, te ima za posljedicu priznavanje rashoda u bilansu uspjeha i prema kojoj se rashodi priznaju u bilansu

uspjeha kad dođe do smanjenja budućih ekonomskih koristi vezanih za smanjenje imovine ili povećanje obveza, koje se može pouzdano izmjeriti.

Ukupne obaveze prema Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine utvrđene Zapisnicima iz tekuće i prethodnih godina su izmirene na 31. 12. 2021. godine.

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL	4.457.065	4.362.548
Osnovni kapital	3.999.556	3.999.556
Rezerve	412.992	361.204
Neraspoređena dobit prethodne godine	1.788	838
Neraspoređena dobit izvještajne godine	44.517	1.788
Raspored dobiti u rezerve	(1.788)	(838)

Osnovni kapital u finansijskim izvještajima Društva iskazan je u iznosu od 3.999.556 KM i istovjetan je kapitalu iskazanom u sudskom registru i Statutu Društva. Upisani osnovni kapital se sastoji od vlasničkog udjela osnivača – Općinsko vijeće Prozor – Rama: 2.846.831 KM ili 71,18%, Ilija Cvitanović: 343.625 KM ili 8,59% i 25 ostalih članova Društva: 809.100 KM ili 20,23% osnovnog kapitala, prema knjizi udjela.

Rezerve su iskazane u iznosu od 412.992 KM i odnose se na zakonske rezerve. Statut Društva propisuje da se svake finansijske godine od dobiti koja se ostvari, u obavezne rezerve unosi najmanje 5% dok rezerve ne dostignu 20% od ukupnog osnovnog kapitala Društva. Tokom revidirane godine iskazano je povećanje rezervi na osnovu Odluke o raspodjeli dobiti za 2020. godinu, koju je Skupština Društva donijela 14. 6. 2021. godine i prema kojoj se iznos od 1.788 KM raspodjeljuje na rezerve.

Neraspoređena dobit prethodne godine u ukupnom iznosu od 1.788 KM je raspoređena u rezerve na osnovu Odluke Skupštine Društva o raspodjeli dobiti za 2020. godinu.

Neraspoređena dobit izvještajne godine u iznosu od iskazana je u iznosu od 44.517 KM i odnosi se na ostvarenu dobit za 2021. godinu. Do dana pripreme ovog izvještaja Nadzorni odbor i Skupština nisu razmatrali Odluku o raspodjeli dobiti za 2021. godinu.

7.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na 31. 12. 2021. godine iskazane su obaveze u iznosu od 2.796.047 KM, a najznačajnije se odnose na: dugoročna rezervisanja i odgođene porezne obaveze od 2.580.695 KM, obaveze po osnovu plaća naknada i ostalih prava zaposlenih od 93.662 KM, obaveze za ostale poreze i druge dažbine od 76.600 KM.

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
OBAVEZE	2.785.917	3.289.213
Dugoročna rezervisanja	2.580.695	2.280.521
Kratkoročne obaveze	205.222	1.008.692
Kratkoročne finansijske obaveze	0	60.000
Obaveze iz poslovanja	3.989	767.680
Obaveze iz specifičnih poslova	0	49.972
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	93.662	46.254
Druge obaveze	20.841	0
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	76.600	84.494
Obaveze za porez na dobit	10.130	292

7.2.4.1 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja i drugi odloženi prihodi na 31. 12. 2021. godine iskazani su u iznosu od 2.580.695 KM i odnose se na unaprijed naplaćeni i odloženi prihod iz donacije od Općine Prozor – Rama za: upravnu zgradu od 75.459 KM na koju se obračunava amortizacija, te investicije u toku za Sortirnicu i reciklažno dvorište u Poniru iskazano 2.398.936 KM (ukupne vrijednosti od 3.007.715 KM) i donaciju za transportno sredstvo (za mrtvačnicu) u vrijednosti 106.300 KM, evidentirane u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Imovina koja se prima na poklon evidentirana je u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima na način da se građevinski objekti posebno evidentiraju kao sredstva Društva, na koje će se obračun amortizacije vršiti u skladu sa računovodstvenim politikama Društva. Računovodstvenim politikama donacije se priznaju kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda. Iznos odloženog prihoda priznaje se kao prihod u bilansu uspjeha na sistematskoj i racionalnoj osnovi u toku perioda korisnog vijeka trajanja sredstva.

7.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane u iznosu od 205.222 KM odnose se najvećim dijelom na obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih 93.662 KM, obaveze za ostale poreze i druge dažbine 76.600 KM, druge obaveze od 20.841 KM i obaveze iz poslovanja od 3.989 KM.

Obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji, koje su na 31. 12. 2021. godine iznosile 3.989 KM, dok je ukupan promet tokom 2021. godine iznosio 1.516.003 KM. Najznačajniji dobavljači bili su: „Komgrad“ d.o.o. Prozor (promet 387.931 KM), „Livnopotovi“ d.o.o. Livno (promet 104.997 KM), „Beton“ d.o.o. (promet 87.506 KM), „Vodoskok“ d.o.o. Tomislavgrad (promet 80.233 KM), „Stipeša“ d.o.o. Prozor (promet 73.667 KM), „Ecoinvest“ d.o.o. Mostar (promet 71.268 KM), „Holdina“ d.o.o. Prozor (promet 69.206 KM), „Weltplast“ d.o.o. Posušje (promet 35.775 KM), „Termo-aqua“ d.o.o. Bugojno (promet 29.928 KM), „Regeneracija“ d.o.o. Velika Kladaša (promet 26.035 KM), „Anny Commerce“ d.o.o. Prozor (promet 15.841 KM), „Ingrup“ d.o.o. Gornji Vakuf - Uskoplje (promet 9.716 KM), i dr. Preostale obaveze prema dobavljačima su izmirene početkom 2022. godine.

Uvidom u fakture dobavljača i s njima povezane troškove uočili smo da za dio nabavki roba i usluga, za osnovnu djelatnost i za dalju prodaju, Društvo, iako je bilo obavezno, nije u potpunosti primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, tj. nije provodilo postupke nabavki, nije ih planiralo planom nabavki, kako nalaže Zakon o javnim nabavkama, niti je zaključivalo ugovore sa pojedinim dobavljačima za nabavke iznad 1.000 KM, kako nalaže Pravilnik o direktnom sporazumu, što je šire pojašnjeno u tački 8. Javne nabavke.

Također, utvrdili smo da Društvo nije evidentiralo sve fakture koje se odnose na 2021. godinu u period kome pripadaju, niti je za neblagovremeno ispostavljene fakture izvršilo potrebna rezervisanja, shodno MRS-u 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, zbog čega one terete narednu 2022. godinu. Radi se o fakturama po različitim osnovama u iznosu od 16.872 KM, kao što su: nabavka materijala, najam opreme za decembar 2021. godine, nabavka goriva, nabavka betona i pijeska.

Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka u pripadajućem obračunskom periodu obaveze i troškovi perioda potcijenjeni su za najmanje 16.862 KM, a finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos, što nije u skladu sa članom 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, tačkama 4.49 i 4.50 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje po kojima se rashodi priznaju u bilansu uspjeha na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih pojedinačnih stavki prihoda i MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Preporuke:

- *troškove i obaveze računovodstveno evidentirati u momentu nastanka, u periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje;*
- *ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, evidentiranje troškova i obaveza vršiti u korist pasivnih vremenskih razgraničenja, u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.*

Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih najvećim dijelom se odnose na obaveze za decembar 2021. godine od 49.574 KM i obaveze za doprinose u vezi plaća i naknada od 31.191 KM. Obaveze su izmirene u januaru 2022. godine.

Druge obaveze najvećim dijelom čine obaveze po osnovu zatezних kamata u iznosu od 20.841 KM po osnovu naknadno utvrđenih obaveza po rješenju i zapisniku Porezne uprave FBiH.

Obaveze za ostale poreze i druge dažbine od 76.600 KM odnose se na naknade za zaštitu voda od 60.586 KM i naknada za korištenje voda od 16.014 KM. Od toga se na obaveze za posebne vodne naknade (PVN) iz ranijih godina odnosi iznos od 58.720 KM za zaštitu voda (2016. i 2017. godina) i iznos 15.557 KM za korištenje voda (2016. i 2017. godina). Iznos od 2.268 KM navedenih naknada odnosi se na period 1. 11. - 31. 12. 2021. godine, a obaveze za naknade su izmirene u februaru 2022. godine.

Rješenjem Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar (28. 12. 2021. godine) Društvu je izdana vodna dozvola za zahvatanje vode za vodoopskrbu naselja na području općine Prozor Rama na period od 15 godina (prethodna dozvola istekla u 2021. godini). Vodna dozvola se izdaje ukoliko je Društvo sposobno održavati objekat u funkcionalnom stanju i koristiti u skladu sa njihovom prirodom i namjenom, te u skladu sa uvjetima iz Dozvole.

Korisnik objekta dužan je voditi evidenciju i dostavljati odgovarajuće podatke o količinama zahvaćene vode nadležnoj instituciji, u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i pravovremeno i u cijelosti vršiti obračun i uplatu opšte i posebne vodne naknade za korištenje voda⁷. Na količinu zahvaćene vode obračunava se naknada od 1 feninga po kubiku zahvaćene vode, a naknada za zaštitu vode u iznosu od 2 feninga po kubiku. Revizijom je utvrđeno da Društvo vodi propisane obrasce o količini isporučene vode i obračun EBS (obrazac „IV“) i o količini zahvaćene vode (obrazac „ZV“). Međutim, na obrascu „ZV“ prikazuje količinu zahvaćene vode (stanje na početku mjeseca u metrima kubnim i stanje na kraju mjeseca, te količinu zahvaćene vode), a **plaćanje naknade za korištenje voda vrši u iznosu fakturirane, tj. utrošene vode.**

Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada, u skladu s kojima se posebna vodna naknada za korištenje vode obračunava množenjem količine zahvaćene vode u obračunskom periodu izražene u m³ sa visinom ove PNV određene Odlukom o visini posebne vodne naknade.

Kod obračuna i plaćanja posebnih vodnih naknada, konstatovano je da je dug Društva po osnovu posebnih vodnih naknada (PNV) sa 31. 12. 2021. godine 76.600 KM. Navedeni način obračuna i plaćanja PVN-a imalo je za posljedicu neusuglašenost stanja obaveza prema Agenciji za vodno područje Jadranskog mora. Agencija je dostavila Društvu izvod otvorenih stavki za 2021. godinu sa stanjem na 6. 12. 2021. godine, kojim su u tom momentu utvrđene obaveze u iznosu od 121.659 KM, koje je Društvo djelomično osporilo zbog toga što, kako navode, Društvo zadužuje po fakturisanom iznosu prema računima potrošača. Iskazano stanje obaveze Društva na 6. 12. 2021. godine po osnovu vodnih naknada u knjigama Društva bile su iskazane 75.747 KM. Stanja usuglašavanja na 31. 12. 2021. godine nisu vršena. Također, Društvo s Agencijom nije potpisivalo sporazum o odgođenom plaćanju starih obaveza po ovom osnovu.

⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 92/07, 46/09, 79/11 i 88/12;

Preporuka:

- **obračun i plaćanje posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda vršiti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opšte vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada.**

Društvo je prema Zapisniku i Rješenju Uprave za indirektno oporezivanje od 10. 8. 2021. godine, izmirilo dodatno utvrđene PDV obaveze obračunate na posebne vodne naknade do 31. 5. 2021. godine. Obaveze za posebne vodne naknade za korištenje površinskih i podzemnih voda i naknade za ispuštanje otpadnih voda za period od 1. 6. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine iskazane su u iznosu 7.904 KM. Iako se ove naknade naplaćuju od krajnjeg potrošača i predstavljaju oporezivi iznos naknade, Društvo nije obračunalo niti platilo porez na dodanu vrijednost u periodu od 1. 6. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine.

7.2.4.3 Popis sredstava i obaveza

Popis sredstava i obaveza je propisan Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Odlukom direktora o godišnjem popisu i osnivanju komisija za popis od 17. 12. 2021. godine, formirane su tri komisije za popis stalnih sredstava, za popis zaliha i za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2021. godine. Odlukom je utvrđeno da će se obaviti popis do 15. 1. 2022. godine, i to: stalnih nematerijalnih sredstava, stalnih materijalnih sredstava, dugoročnih ulaganja i potraživanja, zaliha, tekućih potraživanja, novca i novčanih ekvivalenata i obaveza, te da će se izvještaji o popisu dostaviti upravi do 30. 1. 2022. godine.

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama propisano je da se popis vrši na osnovu Odluke direktora, a nakon donošenja Odluke o popisu direktor donosi rješenje o imenovanju komisija za popis i Uputstvo za provođenje popisa. Društvo je rješenjima imenovalo komisije za popis, a Uputstvo za provođenje popisa nije doneseno u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Popisne komisije su sačinile i dostavile pojedinačne izvještaje o izvršenom popisu Društva na 31. 12. 2021. godine. Uvidom u izvještaje popisnih komisija utvrdili smo da nije izvršen popis materijalnih sredstava u pripremi, dugoročnih finansijskih plasmana, PDV potraživanja, niti je izvršen popis izvora sredstava, odnosno kapitala, dugoročnih rezervisanja i razgraničenja.

Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi da je popis obavljen u potpunosti, niti da je utvrđeno stvarno stanje sredstava i obaveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa stvarnim stanjem shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- **Uputstvo za provođenje popisa donositi prije obavljanja popisa, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama;**
- **izvršiti potpuni popis sredstava i obaveza i usaglasiti knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 731.110 KM i ukupne novčane isplate od 954.025 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 222.915 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2021. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama na kapitalu i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentovanih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uslove za priznavanje u tim izvještajima. Osim navedenog, i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH sadrže zahtjeve za objavama u bilješkama uz finansijske izvještaje.

Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije objavila dodatne informacije koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

8. JAVNE NABAVKE

U Društvu je donesen Pravilnik o javnim nabavkama (oktobar 2016. godine). Pravilnikom je uređeno: planiranje javnih nabavki za tekuću godinu, pokretanje i provođenje postupka javne nabavke, imenovanje komisije, sačinjavanje tenderske dokumentacije, postupak odlučivanja i sačinjavanja ugovora i ostala pitanja vezana za postupak nabavke. Prema članu 34. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH i članu 50. Statuta Društva, Društvo je dužno sve postupke nabavki provoditi uz strogo poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavkama, te su Uprava i Nadzorni odbor dužni provoditi odredbe propisa o nabavci koji su na snazi. Članom 6. Zakona o javnim nabavkama naglašena je obaveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom i podzakonskim aktima.

Društvo nabavlja robe i usluge radi upotpunjavanja svoje osnovne djelatnosti, i vrši usluge i radove za druge. Izuzeća od primjene Zakona za nabavku robe, usluga, radova za dalju prodaju odnose se na sektorske ugovorne organe, što ovo Društvo jeste. Član 86. Zakona predviđa da sektorski ugovorni organi, kad su u pitanju robe i usluge, izuzeti od primjene Zakona ako se nabavljaju za dalju prodaju ili davanja u zakup trećim osobama pod određenim uslovima.

U Društvu je donesen Plan javnih nabavki u januaru 2021. godine, a njegove izmjene i dopune 28. 7. 2021. i 23. 11. 2021. godine. Ukupno je planirano nabavki roba i usluga u iznosu od 3.191.100 KM, a realizovano je 2.398.577 KM ili 75%.

U Društvu se za dio nabavki postupak provodio u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama tokom 2021. godine:

Vrsta postupka	Vrijednost provedenih nabavki		Uzorak provedenih nabavki	
Otvoreni postupak	3	2.228.274	3	2.228.274
Konkurentski zahtjev	5	115.209	2	94.182
Direktni sporazum	13	55.094	6	27.050
Ukupno	21	2.398.577	11	2.349.506

Izvršen je uvid u procedure izbora dobavljača i realizaciju zaključenih ugovora za tri otvorena postupka, dva konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda i direktne sporazume. Također, izvršen je uvid u dvije nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, započete u 2020. godini, a realizacije se nastavila u 2021. godini, u ukupnom iznosu od 88.812 KM.

Od odabranog uzorka navodimo značajnije nabavke:

- **Nabavka novog specijalnog pogrebnog vozila** – Društvo je Odlukom od 24. 3. 2021. godine pokrenulo otvoreni postupak javne nabavke, objavljene na portalu javnih nabavki, procijenjene vrijednosti 90.000 KM s kriterijem dodjele ugovora ekonomski najpovoljnije ponude. Nabavka je planirana planom nabavki. Tendersku dokumentaciju preuzelo je devet zainteresiranih ponuđača, a pristigla je samo jedna ponuda od „M.R.M.“ eksport – import d.o.o. u iznosu od 89.500 KM. Ponuda je bila prihvatljiva i donesena je Odluka o okončanju postupka i dodjeli ugovora ponuđaču. Ugovor je sklopljen 11. 5. 2021. godine Ugovorom je regulisano da će se vozilo isporučiti u roku 15 dana od dana potpisivanja. Vozilo je isporučeno 21. 5. 2021. godine i u skladu s ugovorom;
- **Nabavka goriva, plina, ulja i maziva** – Odlukom od 12. 7. 2021. godine pokrenuta je nabavka putem otvorenog postupka, procijenjene vrijednosti 200.000 KM i planirane Planom nabavki. Predviđeno je zaključivanje okvirnog sporazuma na 24 mjeseca. Kriterij za dodjelu ugovora bio je ekonomski najpovoljnija ponuda. Osam zainteresiranih ponuđača je preuzelo tendersku dokumentaciju. Nakon isteka utvrđenog roka, komisija je konstatirala da je pristigla samo jedna ponuda od dobavljača „Holdina“ d.o.o. Sarajevo, sa ponudom od 172.187 KM i popustom od 8.609 KM. Nakon uvida u ponudu i konstatovanja da je uredna, komisija je dala prijedlog direktoru da zaključi ugovor sa ponuđačem. Okvirni sporazum je zaključen 17. 9. 2021. godine u iznosu od 163.578 KM (sa popustom), na period od 24 mjeseca;
- **Projektovanje, izgradnja, isporuka, ugradnja i puštanje u rad kompostane za obradu otpada po sistemu ključ u ruke** – Nabavka je provedena putem otvorenog postupka, procijenjene vrijednosti 2.100.000 KM, kriterij najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 19 zainteresovanih ponuđača. Nakon isteka roka za prijem ponuda, komisija je konstatovala da su pristigle dvije ponude: „TEHNIX“ d.o.o. Donji Kraljevec, Hrvatska sa ponudom od 1.966.587 KM i Grupa ponuđača: „Sendo“ d.o.o. Sarajevo, „IPZ Uniprojekt Terra“ d.o.o. Zagreb, „Banstroj“ d.o.o. Banovići i „Bosman“ d.o.o. Sarajevo sa ponudom od 2.055.000 KM. Nakon ocjene ponuda komisija je konstatovala da samo ponuda „TEHNIX“ d.o.o. Donji Kraljevec zadovoljava, te predložila direktoru da se zaključi ugovor. Ugovor je zaključen 28. 9. 2021. godine. Ugovor je određen jamstveni rok od 24 mjeseca na komplet postrojenje;
- **Nabavka vodomjera** – provedena putem konkurentskog zahtjeva, planirane Planom nabavki, ukupne vrijednosti od 49.900 KM. Kriterij dodjele ugovora bila je najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Poziv za preuzimanje tenderske dokumentacije upućen je na tri adrese. Tendersku dokumentaciju preuzelo je osam zainteresiranih ponuđača. Pristigla je samo ponuda „Ecoinvest“ d.o.o. Mostar sa ponudom od 49.198 KM. Nakon donošenja Odluke o izboru ponuđača zaključen je Okvirni sporazum 13. 8. 2021. godine, ukupne vrijednosti od 49.198 KM, na period od 12 mjeseci.

Uvidom u uzorkom odabrane postupke javnih nabavki nisu utvrđene nepravilnosti. Obavijesti o dodjeli ugovora objavljene su na stranici Agencije za javne nabavke.

Uvidom u fakture dobavljača i s njima povezane troškove uočili smo da je dio nabavki roba i usluga Društvo tokom 2021. godine vršilo bez provođenja postupka. Nismo mogli utvrditi, od ukupno nabavljenih roba i usluga u Društvu, koji dio služi za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, a koji za dalju prodaju, dok za dio nabavki Društvo nije zaključivalo ugovore s pojedinim dobavljačima za nabavke iznad 1.000 KM, kako nalaže Pravilnik o direktnom sporazumu.

Tako je Društvo tokom 2021. godine nabavljalo vodomaterijal od dobavljača „Vodoskok“ d.o.o. Tomislavgrad (promet 80.233 KM) i dobavljača „Weltplast“ d.o.o. Posušje (promet 35.775 KM), za koji se ne može raščlaniti koliko materijala je Društvo nabavljalo za svoje potrebe, a koliko za radove vršeci za druge, prijavljujući se na tendere. Također, u prezentovanom pregledu provedenih javnih nabavki i Planu nabavki nije bila planirana nabavka vodo materijala, niti su zaključeni ugovori sa ovim dobavljačima. Navodimo i primjer nabavke građevinskog materijala od dobavljača „GP Bošnjak promet“ d.o.o. Prozor – Rama (promet 122.318 KM), za kojeg također nije izvršen postupak javne nabavke, niti je nabavka planirana planom nabavki, niti nam u Društvu mogu raščlaniti da li je građevinski materijal nabavljan za radove za svoje potrebe ili za dalju prodaju.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da za slijedeće dobavljače **nisu provedeni postupci nabavke, niti su sklapani ugovori s njima**, a za koje također ne možemo potvrditi niti raščlaniti koji dio robe ili usluga se nabavljao za potrebe Društva, a koji za dalju prodaju tj. obavljanje radova za druge, a to su: „Beton“ d.o.o. Prozor-Rama (promet 87.506 KM), „UMAC“ d.o.o. Prozor-Rama (promet 9.000 KM za nabavku materijala: spojnice, koljena, alat, ventili i sl.), „Regeneracija“ d.o.o. Sarajevo (promet 26.035 KM za nabavku šaftova sa spojnicama), „Termo-aqua“ d.o.o. Bugojno (promet 26.035 KM za nabavku vodo materijala, koljena, filtera ventila i sl.), „Ramas“ d.o.o. Prozor-Rama (promet 27.004 KM za usluge bagera i prevoza kamionom), „Anny-commerce“ d.o.o. Prozor-Rama (promet 15.840 KM za nabavku potrošnog materijala-cijevi, crijeva, alata, spojnica i sl.), „Auto centar Babić“ d.o.o. Prozor-Rama (promet 17.415 KM za održavanje vozila).

Društvo je, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, sektorski ugovorni organ, koji u svom poslovanju nabavlja robu za osnovnu djelatnost i za dalju prodaju. Međutim, iako postoje izuzeća za sektorske ugovorne organe kad su u pitanju roba i usluge za dalju prodaju, nabavke ovih roba trebaju biti obuhvaćene planom javnih nabavki i pokrenute odlukom ugovornog tijela, shodno stavu 2. člana 18. Zakona, kao i regulisane internim aktima, kako bi se kod ovih nabavki uvela transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije, te obezbijedila veća efikasnost trošenja javnih sredstava, što Društvo nije učinilo.

Članom 34. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 50. Statuta propisano je da je Društvo dužno sve nabavke provoditi uz strogo poštovanje Zakona o javnim nabavkama. Članom 6. Zakona o javnim nabavkama naglašena je obaveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom i podzakonskim aktima.

Za nabavku roba i usluga za osnovnu djelatnost i za dalju prodaju Društvo, iako je bilo obavezno, nije u potpunosti primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama i podzakonskih akata, tj. nije provodilo postupke nabavki, nije ih planiralo, niti je donijelo procedure kojima se reguliše postupak vođenja pregovora, način zaključivanja ugovora s dobavljačima robe za dalju prodaju, niti je zaključivalo ugovore s pojedinim dobavljačima za nabavke iznad 1.000 KM, kako nalaže Pravilnik o direktnom sporazumu.

Preporuke:

- *primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama, podzakonskih akata i Statuta Društva koje se odnose na postupak provođenja javnih nabavki i zaključivanja ugovora sa dobavljačima za nabavke iznad 1.000 KM;*

- *kod nabavki roba i usluga za daljnju prodaju donijeti procedure kojima se reguliše postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima, kako bi se uvela transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe zajedničkih poslova, protiv Društva nema pokrenutih sudskih sporova.

Društvo je tokom 2021. godine pokrenulo ukupno 62 izvršna postupka za naplatu nenaplaćenih potraživanja od kupaca u ukupnom iznosu od 19.068 KM, na osnovu ročne strukture potraživanja koja se prati elektronski, putem softvera. Društvo ne posjeduje potpune informacije o ukupnom broju i iznosu pokrenutih postupaka naplate s obzirom na to da su evidencije ažurne od 2011. godine. Tako je, prema informacijama nadležne službe zajedničkih poslova, ukupan iznos utuženih potraživanja na 31. 12. 2021. godine iskazan u iznosu od 413.672 KM, a broj pokrenutih postupaka je 1.297.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu dostavljen je na komentar 7. 7. 2022. godine shodno članu 15. Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Društvo u ostavljenom roku Uredu za reviziju nije dostavilo komentar na Nacrt izvještaja.

**Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća**

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Edin Branković – vođa tima

Nina Šunjić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Javno komunalno preduzeće „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	2.905.927	2.770.749
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	1.047.400	2.077.818
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	1.858.527	692.031
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	2.748.984	2.778.058
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	482.728	623.386
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.055.963	840.128
4	Troškovi proizvodnih usluga	219.996	1.116.164
5	Amortizacija	117.902	88.312
6	Troškovi rezervisanja	0	0
7	Nematerijalni troškovi	872.395	110.068
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	156.943	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	0	7.309
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	934	700
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	934	700
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	0	0
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	31.920	1.273
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	31.920	1.273
3	Negativne kursne razlike	0	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	30.986	573
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	125.957	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	0	7.882
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	74.711	9.869
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	72.500	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	9.868
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	2.211	1
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	146.154	0
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	125.617	0
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	20.537	0
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	0	0
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	9.869
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	71.443	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	54.514	1.987
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	9.997	199
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	44.517	1.788
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	44.517	1.788
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
XXV	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	44.517	1.788
XXVI	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	44.517	1.788
	a) vlasnicima matice	31.687	1.273
	b) vlasnicima manjinskih interesa	12.830	515
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXV ili XXVI)	44.517	1.788
	a) vlasnicima matice	31.687	1.273
	b) vlasnicima manjinskih interesa	12.830	515
	Zarada po dionici:		
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	49	50
	- na bazi stanja krajem mjeseca	49	50

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktor
Branko Burić

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine					
Naziv pravnog lica: Javno komunalno preduzeće „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2		3	4	5	6
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	9.519.989	2.703.917	6.816.072	5.979.949
1	Nematerijalna sredstva	0	0	0	0
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	9.117.989	2.703.917	6.414.072	5.727.949
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	402.000	0	402.000	252.000
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	610.147	183.237	426.910	1.276.090
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	89.553	56.714	32.839	282.659
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	520.594	126.523	394.071	993.431
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	395.722
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	10.130.136	2.887.154	7.242.982	7.651.761
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	0	0	0	0
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	10.130.136	2.887.154	7.242.982	7.651.761
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)			4.457.065	4.362.548
1	Osnovni kapital			3.999.556	3.999.556
2	Upisani neplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			412.992	361.204
5	Revalorizacione rezerve			0	0
6	Nerealizovani dobici			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			44.517	1.788
9	Gubitak do visine kapitala			0	0
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			2.580.695	2.280.521
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			0	0
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (od 1 do 8)			205.222	1.008.692
1	Kratkoročne finansijske obaveze			0	60.000
2	Obaveze iz poslovanja			3.989	767.680
3	Obaveze iz specifičnih poslova			0	49.972
4	Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			93.662	46.254
5	Druge obaveze			20.841	0
6	Obaveze za PDV			0	0
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			76.600	84.494
8	Obaveze za porez na dobit			10.130	292
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			0	0
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			7.242.982	7.651.761
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			0	0
	UKUPNO PASIVA (I+II)			7.242.982	7.651.761

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

Direktor
Branko Burić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: Javno komunalno preduzeće „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama				
	Opis	Oznaka (+, -)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		44.517	1.788
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	0	0
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	117.902	88.312
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	0	0
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	0	0
9	Ukupno (od 2 do 8)		117.902	88.312
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	249.820	83.485
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(71.330)	523.305
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	447.775	(238.806)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	395.722	50.775
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(763.691)	93.306
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	20.221	(99.292)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	0	0
17	Ukupno (od 10 do 16)		278.517	412.773
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		440.936	502.873
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		0	0
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	0	0
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		954.025	2.435.674
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	0	0
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	804.025	2.183.674
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	150.000	252.000
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		954.025	2.435.674
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)		351.962	2.302.559
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	51.788	100.838
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	300.174	2.201.721
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)		61.788	914
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	60.000	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	1.788	914
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	0	0
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		290.174	2.301.645
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		0	0
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		731.110	2.804.518
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		954.025	2.435.674
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		0	368.844
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		222.915	0

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		417.797	48.953
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		194.882	417.797

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

**Direktor
Branko Burić**

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine
Naziv pravnog lica: Javnog komunalnog preduzeće „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama

VRSTA PROMJENE NA KAPITAL	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	3.999.556	0	0	260.366	914	4.260.836	0	4.260.836
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (1 ± 2 ± 3)	3.999.556	0	0	260.366	914	4.260.836	0	4.260.836
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealiz. dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	1.788	1.788	0	1.788
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	361.204	(260.442)	100.762	0	100.762
10. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	838	0	838	0	838
11. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	3.999.556	0	0	620.732	(257.740)	4.362.548	0	4.362.548
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020, odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	3.999.556	0	0	620.732	(257.740)	4.362.548	0	4.362.548
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealiz. dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	(17.780)	44.517	26.737	0	26.737
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	(207.740)	275.520	67.780	0	67.780
21. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	3.999.556	0	0	395.212	62.297	4.457.065	0	4.457.065

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 24. 2. 2022. godine.

**Direktor
Branko Burić**